

A TANÁCS VÉLEMÉNYE**(2007. február 27.)****Litvánia 2006–2009 közötti időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramjáról**

(2007/C 71/06)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 9. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a Bizottság ajánlására,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

A KÖVETKEZŐ VÉLEMÉNYT FOGALMAZTA MEG:

1. 2007. február 27-én a Tanács megvizsgálta Litvánia 2006–2009 közötti időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramját. Az aktualizált programot csaknem két héttel a magatartási kódexben meghatározott december 1-jei határidő után nyújtották be, mivel megváltozott a program elfogadásával kapcsolatos eljárás, amelyben most már a parlament is részt vesz.
2. A program alapjául szolgáló makrogazdasági forgatókönyv szerint a reál-GDP növekedése a 2006-os 7,8 %-ról gyorsuló ütemben 4,5 %-ra csökken 2009-ig. A jelenleg rendelkezésre álló információk fényében úgy tűnik, hogy a forgatókönyv 2007 után óvatos növekedési feltételezéseken alapul. A gazdaság közelmúltbeli alakulása alapján a program inflációs előrejelzése alacsonynak tűnik.
3. A Bizottság szolgálatainak 2006. őszi előrejelzése szerint az államháztartási hiány 2006-ban a GDP 1 %-a lesz, szemben a konvergenciaprogram előző változatában foglalt, a GDP 1,4 %-ának megfelelő céllal. Az aktualizált program 1,2 %-osra becsült hiányról számol be. A 2006 egészére vonatkozó előzetes adatok azonban azt mutatják, hogy az eredmény ennél kedvezőbb lehet, és megközelítheti az egyensúlyt. Ennek oka a vártnál sokkal nagyobb gazdasági aktivitás és foglalkoztatás, a bérek gyorsabb növekedése és az adóbehajtás tökéletesítése; a kedvezőbb eredményt a 2006. júliusi költségvetés-módosítás ellenére érték el, amely a kiadásokat a GDP mintegy 0,5 %-ával növelte.
4. A program fő célja, hogy a programidőszak alatt fokozatosan csökkentse az államháztartási hiányát, és ezáltal 2008-ig megvalósítsa a középtávú célkitűzést (lásd lent), 2009-ben pedig kiegyensúlyozott költségvetést érjen el. Az elsődleges hiány 2007-ben várhatóan egyensúlyiá, majd a programidőszak végén a GDP 0,8 %-ának megfelelő többletté alakul. A program előző változatával szemben a tervezett kiigazítás ambiciózusabb, viszont egy kevésbé kedvező makrogazdasági forgatókönyv mellett a programidőszak végére összpontosít. Az előirányzott költségvetési konszolidáció a bevétel/GDP-aránynak a kiadás/GDP-arányánál magasabb növekedéséből indul ki (2,6 százalékpont, illetve 1,4 százalékpont). A bevételi oldalon mindössze 0,5 százalékpontot magyaráz az adóbevételek arányának emelkedése, amely főként az adóbehajtás várt tökéletesítéséből ered. A növekedés többi összetevőjét a program nem részletezi, de úgy tűnik, hogy ezek az uniós pénzeszközök beáramlásával kapcsolatosak. A kiadási oldalon a változások az állami beruházások, a szociális juttatások és „egyéb” elsődleges kiadások növekedéséből származnak, amelyet nem tud teljes mértékben ellensúlyozni az állami fogyasztás GDP arányában mért (több mint 2 százalékpontos) csökkentése.

⁽¹⁾ HL L 209., 1997.8.2., 1. o. Az 1055/2005/EK rendelettel (HL L 174., 2005.7.7., 1. o.) módosított rendelet. Az ebben a szövegben említett dokumentumok az alábbi weboldalon érhetők el: http://europa.eu.int/comm/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

5. A közös módszertannak megfelelő strukturális egyenleg (tehát a ciklikusan kiigazított, egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg) a tervek szerint a GDP 1,75 %-át kitevő 2006. évi hiányról 2009-re a GDP 0,5 %-át kitevő többletre javul. A konvergenciaprogram előző változatával egyezően a program a GDP 1 %-ának megfelelő strukturális hiányt határoz meg középtávú költségvetési célkitűzésként, amelyet a program szerint 2008-ig kívánnak elérni. Mivel a középtávú célkitűzés szigorúbb az irányadó minimumértéknél (amely a becslések szerint a GDP mintegy 2 %-át kitevő hiány), megvalósítása valószínűleg biztonsági tartalékot nyújt a túlzott hiány felmerülésével szemben. A középtávú célkitűzés a Stabilitási és Növekedési Paktumban és a magatartási kódexben az euro-övezeti és az ERM II-höz csatlakozott tagállamok számára kijelölt sávon belül van, és megfelelően tükrözi a potenciális kibocsátás hosszú távú átlagos növekedését és az adósságrátát.
6. A programban szereplő költségvetési előrejelzések kockázatai 2007-ig nagyjából kiegyensúlyozottnak tűnnek, 2008-tól kezdve azonban a programban előre jelzettnél rosszabbul alakulhat a költségvetés teljesítménye. A költségvetési stratégia a bevétel/GDP-arány jelentős növekedéséből és az állami fogyasztás GDP-hez viszonyított arányának lényeges csökkentéséből indul ki, amit az államháztartás tervezésére és ellenőrzésére vonatkozó, nem megfelelő kötelező erővel bíró középtávú keretre tekintettel jobban alá kellett volna támasztani. Noha a 2006-os, vártnál alacsonyabb hiányeredmény valószínű áthozata azt sugallja, hogy a 2007-es cél elérhető, a tervezett intézkedésekre vonatkozó részletes információk hiánya jelentősen elbizonytalanítja a 2008-as és a későbbi évek költségvetési céljainak elérését.
7. E kockázatértékelés alapján előfordulhat, hogy a programban szereplő költségvetési irányvonal nem lesz elégséges ahhoz, hogy a programban tervezettek szerint 2008-ra megvalósítsák a középtávú célkitűzéseket. Az irányvonal azonban a programidőszak alatt bekövetkező normál makrogazdasági ingadozások esetén elegendő biztonsági tartalékot nyújt a GDP 3 %-ában rögzített hiányküszöb átlépésével szemben. A program szerint a középtávú célkitűzés irányába ható kiigazítás üteme összhangban van a Stabilitási és Növekedési Paktummal, amely előírja, hogy a kiigazításnak kedvező gazdasági időszakokban magasabbnak kell lennie, kedvezőtlen időszakokban pedig lehet alacsonyabb. A fent meghatározott kockázatok miatt azonban a tervezett strukturális kiigazítást alá kell támasztani intézkedésekkel oly módon, hogy a strukturális egyenleg éves javulása irányadó szinten a GDP 0,5 %-a legyen, amint azt az euro-övezeti és ERM-II tagállamok számára előírják.
8. A bruttó államadósság a becslések szerint 2006-ban elérte a GDP 18,5 %-át, azaz jóval a Szerződésben meghatározott 60 %-os referenciaérték alatt maradt. A program előrejelzése szerint az adósságráta 2007–2008-ban a GDP 19 %-a marad, majd 2009-ben 17,75 %-ra csökken.
9. Az előregedés hosszú távú költségvetési hatása Litvániában kisebb, mint az EU-átlag, mivel a végrehajtott nyugdíjreformok miatt a nyugdíjkiadások a következő évtizedekben kevésbé nőnek majd. A bruttó adósság jelenlegi szintje Litvániában igen alacsony, és a költségvetési egyenlegnek az aktualizált konvergenciaprogramban tervezett javítása hozzájárulhat az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságával kapcsolatos kockázatok visszafogására. Az államháztartás fenntarthatóságát tekintve Litvánia összességében alacsony kockázattal szembesül.
10. A konvergenciaprogram a középtávú költségvetési stratégia szempontjából nem értékeli minőségileg a nemzeti reformprogram 2006. októberi végrehajtási jelentésének általános hatását. A program mindamellett rendszerezett tájékoztatást ad a nemzeti reformprogramban tervezett fő reformokkal járó közvetlen költségvetési költségekről, költségvetési előrejelzései pedig úgy tűnik, hogy figyelembe veszik a nemzeti reformprogramban körvonalazott intézkedések államháztartási hatásait. A konvergenciaprogramnak az államháztartás területére tervezett intézkedései láthatólag összhangban állnak a nemzeti reformprogramban előirányzottakkal. Mindkét program kiemeli a folyamatban lévő nyugdíj-, egészségügyi és adóreformokat. A konvergenciaprogramban bemutatott, államháztartási hiányra vonatkozó célok mindamellett lényegesen alacsonyabbak a nemzeti reformprogramban szereplőknél.
11. A programban szereplő költségvetési stratégia nagyjából megfelel a 2005–2008 közötti időszakra vonatkozó, az integrált iránymutatásokban foglalt átfogó gazdaságpolitikai iránymutatásoknak.

12. Ami a stabilitási és konvergenciaprogramok magatartási kódexében meghatározott adatszolgáltatási követelményeket illeti, a program minden előírt adatot megad, és a nem kötelező adatok leg többjét is tartalmazza ⁽¹⁾.

A Tanács azt a következtetést vonja le, hogy erőteljes növekedési kilátások mellett a program előrehaladást tervez a középtávú célkitűzés felé, amelyet 2008-ban kívánnak elérni. 2008-tól kezdve azonban a költségvetési célok elérésének vannak kockázatai. A szilárd költségvetési helyzet különösen fontos az inflációra és a folyó fizetési mérlegre nehezedő nyomást figyelembe véve.

A fenti értékelés alapján a Tanács Litvániát felkéri arra, hogy:

- i. 2007-re szigorúbb hiánycélt megállapítva használja ki a kedvező időszakot, tekintettel a valószínűleg kedvezőbb 2006-os eredményekre, és olyan intézkedésekkel támassza alá a középtávú célkitűzés irányába ható kiigazítást, amelyek a strukturális egyenleg tekintetében irányadó szinten a GDP 0,5 %-ának megfelelő éves javulást biztosítanak az euro-övezeti és ERM-II tagállamok számára előírtak szerint, valamint amelyek biztosítják a célzott javulást a középtávú célkitűzésen túl is.
- ii. folytassa az államháztartás tervezésére és ellenőrzésére vonatkozó középtávú keret javítását.

A kulcsfontosságú makrogazdasági és költségvetési előrejelzések összehasonlítása

		2005	2006	2007	2008	2009
Reál-GDP (%-os változás)	KP 2006. december	7,6	7,8	6,3	5,3	4,5
	BIZ 2006. november	7,6	7,8	7,0	6,5	nincs adat
	KP 2005. december	7,0	6,0	5,3	6,8	nincs adat
HICP infláció (%)	KP 2006. december	2,7	3,9	4,7	3,4	3,1
	BIZ 2006. november	2,7	3,8	4,6	3,3	nincs adat
	KP 2005. december	2,7	2,7	2,7	2,5	nincs adat
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	KP 2006. december ⁽¹⁾	1,9	2,4	1,6	0,1	- 1,9
	BIZ 2006. november ⁽²⁾	1,2	1,4	0,7	- 0,6	nincs adat
	KP 2005. december ⁽¹⁾	2,9	2,1	0,5	0,6	nincs adat
Államháztartási egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2006. december	- 0,5	- 1,2	- 0,9	- 0,5	0,0
	BIZ 2006. november	- 0,5	- 1,0	- 1,2	- 1,3	nincs adat
	KP 2005. december	- 1,5	- 1,4	- 1,3	- 1,0	nincs adat
Elsődleges egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2006. december	0,3	- 0,4	0,0	0,4	0,8
	BIZ 2006. november	0,3	- 0,2	- 0,4	- 0,5	nincs adat
	KP 2005. december	- 0,9	- 0,8	- 0,7	- 0,4	nincs adat

⁽¹⁾ A program nem szolgáltat adatokat a pénzforgalmi alapú korrekciónak az adósság változásához való hozzájárulásáról, valamint a munka, a tőke és a teljes tényezőtermelékenység arányáról a potenciális GDP növekedésében. A kibocsátási rés becslésére a Hodrick-Prescott szűrő módszerét alkalmazták, amely lehetőséget a magatartási kódex azon országokra vonatkozóan határoz meg, amelyek nemrégiben csatlakoztak.

		2005	2006	2007	2008	2009
Ciklikusan kiigazított egyenleg (a GDP %-ában)	KP 2006. december ⁽¹⁾	- 1,0	- 1,8	- 1,3	- 0,5	0,5
	BIZ 2006. november	- 0,8	- 1,4	- 1,4	- 1,2	nincs adat
	KP 2005. december ⁽¹⁾	- 2,3	- 2,0	- 1,4	- 1,2	nincs adat
Strukturális egyenleg ⁽²⁾ (a GDP %-ában)	KP 2006. december ⁽³⁾	- 1,0	- 1,8	- 1,3	- 0,5	0,5
	BIZ 2006. november ⁽⁴⁾	- 0,8	- 1,4	- 1,4	- 1,2	nincs adat
	KP 2005. december	- 2,3	- 2,0	- 1,4	- 1,2	nincs adat
Bruttó államadósság (a GDP %-ában)	KP 2006. december	18,7	18,4	19,2	19,0	17,7
	BIZ 2006. november	18,7	18,9	19,6	19,8	nincs adat
	KP 2005. december	19,2	19,9	19,8	18,9	nincs adat

Megjegyzések:

(¹) A Bizottság szolgálatainak számításai a programban megadott információk alapján.

(²) Ciklikusan kiigazított egyenleg, az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül (hasonlóan az előző sorokhoz).

(³) A programban nem szerepelnek egyszeri vagy egyéb átmeneti intézkedések.

(⁴) A Bizottság szolgálatainak 2006. őszi előrejelzésében nem szerepelnek egyszeri vagy egyéb átmeneti intézkedések.

(⁵) A 2005–2008 közötti időszakra vonatkozóan 7,9%-os, 7,7%-os, 7,8%-os és 7,9%-os becsült potenciális növekedés alapján.

Forrás:

Konvergenciaprogram (KP); a Bizottság szolgálatainak 2006. őszi gazdasági előrejelzései (BIZ); a Bizottság szolgálatainak számításai